

REMISSYTTRANDE

2024-04-03

Dnr 0025/24

Er referens: Ju2024/00057

Justitiedepartementet

Remissyttrande över SOU 2024:1 Ett starkare skydd för offentliganställda mot våld, hot och trakasserier

Inledning

Brottsförebyggande rådet (Brå) har fått rubricerade betänkande på remiss.

Brå delar utredningens bedömning att offentliganställdas utsatthet för våld, hot och trakasserier är ett allvarligt problem och att det är angeläget att det vidtas åtgärder för att minska utsattheten.

Brå ställer sig bakom förslagen som baseras på utredningens ställningstaganden utom vad gäller förslaget om att namn inte ska kunna ersättas med en anonym beteckning. När det gäller det nya brottet förolämpning mot tjänsteman finns det enligt Brå skäl att i det fortsatta arbetet belysa de aspekter som redovisas nedan.

Det alternativa förslaget om anonymitet i beslut med mera

Brå anser att det finns skäl för att införa en möjlighet att i vissa fall ersätta namn med en anonym beteckning i enlighet med utredningens alternativa förslag (sida 491).

I remissvar den 26 januari 2024 ställde sig Brå bakom förslagen i promemorian Stärkt skydd för vissa polisanställda (Ju2023/02861). Brå står fortsatt bakom dessa. Brå noterar att regeringen gått fram med förslagen i en proposition (prop. 2023/34:102 Stärkt skydd för vissa polisanställda).

Det alternativa förslaget som nu presenteras i betänkandet skiljer sig i vissa delar från det förslag som läggs fram i propositionen. Till exempel gäller det nu aktuella förslaget endast polismän för vilken det har utfärdats ett särskilt tjänstekort, medan förslaget i propositionen gäller anställd vid Polismyndigheten i vissa ärenden. Propositionen innehåller också ett förslag om sekretess för uppgift som kan bidra till upplysning om identiteten på den anställde. Förslagen i propositionen är därtill tidsbegränsade i fem år.

Brå anser att betänkandets alternativa förslag är ett steg i rätt riktning. Brå anser dock att även andra offentliganställda än polismän kan ha behov av att använda en mer anonym beteckning. Brå anser också att bestämmelsen bör kombineras med ett adekvat sekretesskydd för den offentliganställdes namn. Brå delar bedömningen som görs i de särskilda yttrandena i dessa delar.

Förolämpning mot tjänsteman

Trakasserier är den vanligaste formen av otillåten påverkan mot myndighetspersoner (Brå 2016:13). På sida 466 i betänkandet görs bedömningen att det nya brottet förolämpning mot tjänsteman och den förändrade åtalsrätten skulle kunna innebära en dubblering av antalet lagföringar. Mot bakgrund av att utsattheten för trakasserier bland

offentliganställda är omfattande anser Brå att det inte kan uteslutas att det blir väsentligt fler fall än enligt utredningens bedömning.

Brå ställer sig, som framgår av inledningen, bakom även detta förslag, men vill samtidigt lyfta fram vikten av att det följs upp att förutsättningarna för bl.a. polisen att bedriva ett förtroendeskapande arbete inte påverkas negativt av det nya brottet.

Detta yttrande avges av generaldirektör Mattias Larsson efter föredragning av verksjuristen Daniel Ekwall.

I beredningen har deltagit enhetschefen Daniel Vesterhav samt utredarna David Andersson, Karolina Hurve och Anna Jonsson.